

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE

ILMUB KORD NÄDALAS

TOIMETUS JA TALITUS

TALLINN, Toomkooli 13, tel. 468-24

Tellimishind aastas Kr. 5.—

shes kuukirjaga „Konjunktuur“ Kr. 12.—

Üksik number 15 senti

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR

JA VASTUTAV TOIMETAJA

A. PULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektsooni juhataja J. Janusson

Sektsooni nõukogu esimees A. Meerits

Põllumajandussektsooni juhataja J. Kurkus

Sektsooni nõukogu esimees Prof. P. Köpp

Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 48

Tallinn, 1. detsembril 1936

II aastakäik

SISU:

	Lhk.
PÖLLUMAJANDUS	
Piimahinnad linnades	880
TÖÖSTUS JA KAUBANDUS	
Tekstiilkaupade sissevedu 1936. a. 10 kuul	883
Lähiuudiseid	884
LAEVANDUS	
Prahiturg oktoobris/novembris	885
PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD	
Võiturg	887
Põllumajanduslik väljavedu	887
Juustu turg	887
Peekoniturg	888
Tapaloomade ja lihaturg	888
Kanamunaturg	888
Piimaturg	889
Teraviljaturg	889
Linaturg	890
Kartuliturg	890
Aedviljaturg	891
Kalaturg	891

INFORMATSIOONI OSA

Eesti Panga nädalaaruanne 891

VALISMINISTEERIUMI VALISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

Egiptuse turg Taani hinnangul	892
Leedu põllumajandus tänavu oktoobri lõpul	893
Välisaine aktsiakapital Leedus	893
Poola arvekoda	894
Kompensatsioonikaubandus Poolas	894
Võiekspordikorraldus Poolas	894
Uus tööstus kunstpuuvilla valmistamiseks Taanis	895
Uus valutaseadus Taanis	895
Mööbli- ja puusepatööde eksport	895
„Kaubaness“ Helsingis 1937. a. aprillis	895
Läti suitsutatud liha eksport Sveitsi	895

CONTENTS:

	Page
AGRICULTURE	
Milk Prices at Towns	880
INDUSTRY AND TRADE	
Imports of Textile Goods during 10 Months of 1936	883
Sundry Information	884
SHIPPING	
Freight Market in Oct. and November	885
AGRICULTURAL MARKETS	
Butter Market	887
Exports of Agricultural Products	887
Cheese Market	887
Bacon Market	888
Cattle and Meat Market	888
Egg Market	888
Milk Market	889
Grain Market	889
Flax Market	890
Potato Market	890
Vegetable Market	891
Fish Market	891

INFORMATION PART

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return 891

FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION

Danish Evaluation of Egyptian Market	892
Lithuanian Agriculture at the End of October	893
Foreign Investments in Lithuania	893
Polish Chamber of Accounts	894
Compensation Trade in Poland	894
Regulation of Butter Export in Poland	894
Manufacture of Artificial Cotton in Denmark	895
New Foreign Exchange Law	895
Export of Furniture and Carpentry Products	895
Commercial Fair in Helsingfors in April 1937	895
Export of Smoked Meat from Latvia to Switzerland 895	895

PÖLLUMAJANDUS

PIIMAHINNAD LINNADES. — MILK PRICES AT TOWNS.

Agr. J. Saarsoo.

Meie piima kogutoodangut kasustatakse: 1) väljaveoks või ja juustuna, 2) talundite omatarvituseks inimesile ja loomadele, 3) linnades ja alevs või, juustu ning täispiimana turustamiseks. Viimase aasta piimatoodangust, 724 tuh. tn, läks väljaveo-või ja -juustu valmistamiseks 275 tuh. tn ehk 38%. Ülejäänud piim jäi kodumaale talundite omatarvituse rahuldamiseks ning siseturu varustamiseks piima ja piimasaadusiga.

1932. a. arvestati meil linnade, alevite ja alevikkude rahvastikku 379 tuh. inimesele. Viimaseil aastail on see arv kindlasti suurenenud, pealegi tuleb siia arvata juurde veel alatiste piimaostjatena tööstusrajoonide tööliskond, mis suureneb alatasa. Kui palju tarvitab meil linnaelanik keskmiselt päevas piima, selle kohta puuduvad andmed. On küll uuritud üksikuil päevil Tallinna ja Tartu piimatarvitust. Nii registreeriti Tallinnas sisse-tulevat piima kaks korda—nov. 1934 ja veebr. 1935; saadud andmeid arvestati keskmiseks päevaseks piimatarvituseks elaniku kohta 0,33 l. Samuti oli Tartus tänava kevadel tehtud uurimusi piimatarvituse kohta päevas 0,33 l. Suvel kuumaga ja odava piima ajajärgul on Tallinna piimatarvituse elaniku kohta tublisti suurem, aasta keskmine tarvituse tõuseb 0,4 l elaniku kohta päevas. Aasta kogu piimatarvituse elaniku kohta oleks seega 146 l ja linnade, alevite ning alevikkude elanikkude piimatarvituse kokku aastas 55 tuh. tn ehk $\frac{1}{5}$ kogu meie väljaveo-või valmistamiseks kulunud piimakogusest 1935. a.

Piimahinnad linnades. Lahtise piima väikemüügihind oli viimase 13 aasta keskmiselt kõrgeim Petseris — 14 snt l. Petseris olid eriti kõrged hinnad kuni 1931. a-ni, mil tekkis murrang ja hind jäi edasijärgsetel aastail võrdseks piimahinnaga Tallinnas, kuna varem oli Petseris l-hind kõrgem kuni 3 snt. Petseris põhjustas kõrgemat piimahinda piimakarjapidamise madal tase Petseri ümbruses ja kogu Petserimaal. Teatavasti on Petserimaal vaid 2 piimaühingut, kelle või kogutoodang oli 1935. a. 600 tünni. Kogu maakonna võitoodang on seega 6 korda väiksem meie suurema piima-

ühingu, Vihula, võitoodangust (3508 tünni). Järgnevalt kõrge on piimahind Tallinnas, kuna ühest küljest piirab teda meri, ning maa poolt võrdlemisi kehv, paepealne väheste viljusega maapind. Seepärast ei suuda varustada Tallinnat piimaga lähem ümbrus üksi, vaid piima tuleb vedada raudteega kaugemalt. Piimavedu raudteel 1934/35. a. oli 10 592 br.-tn, sellest Tallinna 9385 br.-tn. Ka teisel aastail on vahekorrad peagu samad. Raudteel tuuakse piim Tallinna mitte üksi Tallinna lähedamaist jaamadest, vaid ka Järva-, Viiru-, isegi Võrumaalt. Kaugemaist jaamadest veetakse muidugi enam talvel, mil lähem ümbrus suudab suhteliselt vähem varustada Tallinnat piimaga. Tingitult veokuludest ongi piimahind Tallinnas kallim kui teisis linnades, milliseid varustab lähem ümbrus piimaga. Kauge veo tõttu ei sõitu ka piima väikemüügihind Tallinnas niivõrd võihinnast kui teisis linnades. Tallinnas on ka mitmesuguseid muid tegureid, mis reguleerivad piimahinda. Siin aitavad hoida hindu piimatööstused, millede kaudu saadetakse müügil kaugemalt tulev piim. Lähemast linnaümbrusest otse talupidajate poolt kauplusesse müügil tulev piima kogus on enam-vähem stabiilne aasta kestel, sõitudes lehmade lüpsiperioodist.

Piima väikemüügihinnad linnades 1923—35. a. senti liiter:

Retail Prices of Milk at Towns 1923—35 (in snts per l.)

	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	13. a. keskm.
Tallinn	15	15	15	16	15	16	16	13	12	10	9	9	9	13
Paldiski	11	11	13	13	12	12	14	13	10	8	7	8	7	11
Rakvere	11	12	13	13	12	13	13	12	10	8	7	8	8	11
Narva	12	13	14	14	13	14	14	12	10	8	7	8	8	11
Faide	10	12	13	12	11	12	14	10	9	7	7	7	7	10
Haapsalu	12	13	12	13	13	13	14	12	9	7	8	7	7	11
Tartu	11	13	14	13	13	14	11	9	7	7	7	8	11	11
Viljandi	11	13	13	13	13	14	12	8	7	7	7	9	11	11
Pärnu	12	13	14	14	14	15	16	12	10	8	8	8	10	12
Võru	10	11	11	11	11	12	13	12	10	8	7	7	8	10
Valga	11	12	13	12	11	12	13	11	9	7	6	7	8	11
Petseri	16	17	18	18	17	17	17	16	13	9	9	9	9	14
Kuressaare	10	11	12	12	11	12	13	12	10	8	7	8	8	10

Tekkinud puudujääki tuleb täita piimatööstustel. Ka teisis linnades, kus piimatööstuste osa piimamüügil on suurem, hoitakse piimahinnad kõrgemal, näit. Pärnus, kus kogu piima-

matarvitusest katavad peagu poole piimatööstused. Pärnus oli 1935. a. keskmiselt piimahind isegi kõrgem kui Tallinnas. Kõrget keskmist piimahinda Pärnus põhjustab sealne kõrge piimahind suvel. Kuna teisis linnades on piimahind tavaliselt suvekuul madalaim, püsib see Pärnus suvitajate tõttu kõrgel. Nii maksus 1935. a. suvituskude (juuni, juuli, august) keskmisena Pärnus piim 9 snt 1, Tallinnas 8 snt.

Ülejäänud linnades on piim 13 a. keskmiselt 2—3 snt odavam kui Tallinnas, viimasel aastal on see aga ainult 1—2 snt odavam, seega on hinnavahe vähenenud Tallinna ja teiste linnade vahel.

Tallinna ja Tartu piima- ning võihindade võrdlus.
Comparison of Milk and Butter Prices at Tallinn and Tartu.

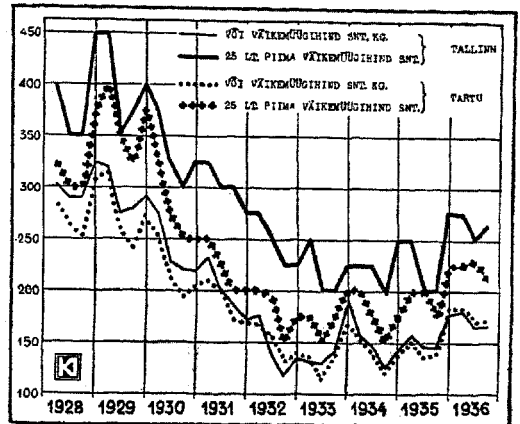
Tartu piimahinnad sõltuvad suurel määral võihindadest. Võil on võetud röösaakoore-või väikemüügihind ja piimal lahtise piima 25 l hind. Saadud arvud lasevad end teatud määral võrrelda, kuna kg või valmistamiseks kulub meil üle riigi piimaühinguis 24,5 l piima. Linnades müügilolev piim on aga veidi lahjem võirasva poolest, seega võime arvestada 25 kg piima kg või valmistamiseks.

Tartus on röösaakoorevõi ja tuletatud piimahinna vahe tunduvalt väiksem kui Tallinnas. Tallinnas ulatab vahe üle kr, kuna Tartus on suurim vahe 75 snt. Üldse tekib see vahe peale muu ka kaupmehe teenistusest, mis on väikemüügil 1—2 snt 1, seega 25 l-lt 25—50 snt, võil on aga kaupmehe teenistus väiksem, kõikides keskmiselt 10—15 snt vahel kg-lt.

Tartus on või- ja piimahinnad peagu võrdsed, kuna Tallinnas puudub korrapärasus. Üldse on aga vahe piima- ja võihindade vahel viimasel aastal vähenenud. 1928—33. a.-ni oli Tallinnas hinnavahe ca 1 kr, viimasel aastal aga ca 50 snt, samuti Tartus, varem 75 snt ümber, nüüd 25—50 snt. Seega on piim võrreldes võihinnaga läinud odavamaks väikemüügil.

Huvitav on veel, et kui piim väikemüügil Tartus on alati 1—3 snt odavam kui Tallinnas, on röösaakoore-või hinnas mõlemas linnas peagu võrdne, vahel isegi Tartus kallim kui Tallinnas — näit 1935. a. keskmiselt. See nähtus on tingitud arvatavasti sellest, et

Või- ja piimahinnad Tallinnas ja Tartus.
Prices of Butter and Milk at Tallinn and Tartu.

Tallinnas tuleb kõik väljaveo-või Piimasaaduste väljaveo kontrolljaama kontrollimisele. Hindamisel vähe punkte saanud või lastakse aga Tallinna turule ja surudes siin hinnad alla, ongi ta Tallinnas madalama võihinna põhjustajaks. Ka tuleb Tallinna turule enam kodus valmistatud võid, mis oma odavama hinnaga avaldab teatud mõju Tallinnas röösaakoore-võile.

Tallinna kuu keskmised piimahinnad.
Average Monthly Milk Prices at Tallinn.

Väikemüügi-piimahinnad püsisid Tallinnas 1921. a.—29. a. enam-vähem ühtlaselt. Erand oli vaid 1922.

a., mil keskmine l hind oli 12 snt teiste aastate 15—16 snt vastu. Piim oli kõige kallim 1926., 1928. ja 1929. a., nimelt 16 snt 1 aastakeskmisena. Kuude järgi oli kõrgeim piimahind 19 snt.

Talvekuul oli suvise ja talvise piimahinna vahe varemalt suurem kui viimasel aastal. Nii olid hinnavadhed kõrgeima ja madalaima kuukeskmise vahel: 1921 — 8 snt, 1922 — 4, 1923 — 8, 1924 — 6, 1925 — 7, 1926 — 6, 1927 — 3, 1928 — 6, 1929 — 5, 1930 — 3, 1931 — 2, 1932 — 2, 1933 — 2, 1934 — 2, 1935 — 4. Kõrgemate piimahinnadega aastail oli hinnavahe kõrgema ja madalama hinna vahel suurem, kuna madalama hindadega aastail (1932—34) oli kõikumine ainult 2 snt.

Ka võihindades on kõikumisi aasta kestel, kuid need ei ole nii suured. Võrreldes väikemüügil röösaakoore-või ja 25 l lahtise piima

hindu, saame, et 1923. a., mil piima-1 kõikumine oli 8 snt, või 25 l — 200 snt — oli võihinna kõikumine 97 snt. Hilisemal aastail oli kõikumine suurem 1928. a., nimelt 6 snt ja 25 l — 150 snt. Või kg-hinna kõikumine oli samal aastal 60 snt aasta üksikute kuude vahel.

Lahtise piima (II valiku rõõskpiim) hinnad Tallinnas väikemüügil snt. l.

Retail Prices of Loose Milk at Tallinn (in snts per l.)

	Jaanuar	Vebruar	Märts	Aprill	Mai	Juuni	Juuli	August	September	Oktoober	November	Detsember	Aasta keskm. Yearly Average
1921	19	19	15	14	15	12	11	11	13	16	14	15	15
1922	14	13	11	11	14	10	11	11	12	13	15	15	12
1923	15	16	15	12	13	11	12	12	15	17	19	18	15
1924	16	17	17	14	14	12	12	15	14	16	17	18	15
1925	17	18	17	13	13	11	13	13	12	16	18	18	15
1926	18	19	16	15	14	14	15	14	13	16	16	15	16
1927	15	16	15	13	14	13	15	15	13	15	16	16	15
1928	17	16	15	14	15	13	14	14	15	16	19	19	16
1929	18	18	17	13	13	16	16	15	15	17	16	16	16
1930	15	15	15	13	13	13	12	12	12	12	13	13	13
1931	13	13	13	12	12	12	12	12	11	11	11	11	12
1932	11	11	11	11	9	9	9	9	9	9	9	9	10
1933	9	10	10	8	8	8	8	9	8	9	10	9	9
1934	9	9	9	9	9	9	8	8	8	8	9	10	9
1935	10	10	10	9	8	8	9	8	8	10	11	12	9
1936	11	11	11	11	10	10	10	11	11	11			

Kuu keskmiste piimahindade kõikumised ühe aasta piires on vähenenud viimaseil aastail. See on tingitud osalt võihinna väiksemast kõikumisest aasta kestel ning sellest, et Tallinnas tõusis piimatööstuste osatähtsus Tallinnat piimaga varustamisel. Piimatööstused on muutunud hinna ettekirjutajaiks, neil on ka võimalik tuua kaugemalt piima linna vähese piima kuul ja vältida seega hinnatõusu ning ülejääkide korral töötleda piima selle asemel, et seda lasta müügile ja suruda hinda alla.

Tallinnas, samuti ka teisis linnades, peale suvitustlinnade, on piimahindade liikumine ühe aasta piires järgmine: piimahind on tavali-

selt kõrgeim jaanuaris, püsides peagu samal tasemel ka veebruaris. Märtsis, mil lehmad tulevad rohkem lüpsma ja piima tuleb enam müügile, tekib hinnalangus. Viimaseil aastail oli hind kolmel esimesel kuul peagu ühtlane, ja odavam hind algas aprillis. Odavama hinna periood kestab oktoobrini, vaid mõnedel aastail on väike hinnatõus ka suvel, mil piimatoodang on väiksem linnas, kuid piimatarvitus tõuseb. Kõrgema hinna kuud on ka november ja detsember, arvatud välja 1931. a., mil võihinna suure hinnalanguse tõttu langes ka piimahind ühes võihinnaga ja oli odavam kui sama aasta suvekuul.

Odavamim oli piim 1933. ja 1934. a., samuti ka 1935. a. esimesel poolel, kuna 1935. a. II poolel oli hinnatõus suurem kui eelmisel aastail, ja k. a. tuleb aasta keskmiselt lahtise piima väikemüügihind $1\frac{1}{2}$ —2 snt võrra kallim kui eelmisel aastal.

Kokkuvõte. 1) Linnad, alevid ja alevikud
Summary. omavad kogu meie piimatoodangu mahutamisel küllalt suurt osatähtsust;

2) üksikute linnade piimahindades on vahed, mis on tingitud linna suurusest ja piima saadavusest linna lähemast ümbrusest. Varem aastail olid piimahinna vahed üksikute linnade vahel suuremad, viimaseil aastail on need vähenenud. Tallinna tasemel on piimahind veel kolmes linnas; kuna ülejäänud linnades on hind odavam aasta keskmiselt 1—2 snt l-t. Varem oli see vahe kuni 5 snt l-t;

3) piim on väikemüügil viimaseil aastail suhteliselt odavnenud võrreldes või väikemüügihindadega;

4) piimahinna kõikumine aasta kestel on jäänud ka viimaseil aastail väiksemaks võrreldes varemaste aastatega. Suvine hind on vaid 2 snt odavam talvisest piima-1 hinnast. Vahe oli suurem vaid 1935. a. tingitud üldisest hinnatõusust.

TÖÖSTUS JA KAUBANDUS

TEKSTIILKAUPADE SISSEVEDU 1936. A. 10 KUUL.

IMPORTS OF TEXTILE GOODS DURING 10 MONTHS OF 1936.

Üldisi andmeid.

General Data.

Tekstiilkaubanduse teadlikku reguleerimist tekstiiltööstuse toetamise huvides alustati 1929. a., mil pandi kehtima tollikõrgendus tekstiilkaupadele kaitseks kodumaisele tööstusele sisseveetavate tekstiilkaupade dumpinghindade vastu. Tollikõrgenduse kehtimapanekuga loodud tõkke mõjul vähenes kõrgenduse alla kuuluvate tekstiilkaupade sissevedu (56%) ning tõusis kodumaiste toodete müük siseturule (35%). Sealjuures alandati toodete kvaliteeti halvendamata puuvilla ja villase riide hindu (5%).

Majanduskriisi tekkimisel piirati tekstiilkaupade sissevedu veelgi. Seks pandi kehtima 1931. a. (nov.) kaupade sisseveo korraldamise seadus, mis normi alusel võis vedada üksikuid kaupu sisse ainult Majandusministeeriumi poolt väljaantud loa (liitsents).

Samal aastal (dets.) tõsteti riigikassa tulude suurendamise, kodumaise tekstiiltööstuse kaitse, mittehädavajaliste kaupade sisseveo piiramise ning välisvaluuta väljaveo tõkestamise eesmärgiga tekstiilkaupade tolli. Esitatud motiivl tehtud tollikõrgendus ei andnud loodetud tagajärgi, kuid saavutati siiski tekstiilkaupade sisseveo miinimumtase.

Majanduskriisi sügavseisu mõödudes pehmentati sisseveokitsendusi, ning sissevedu muutus lahedamaks. Tekstiilkaupade kõrgendatud tollimäärad jäid siiski kehtima. 1934. a. sõlmiti Eesti-Inglise kaubandusleping, mis tõi tollialandusi mõnele tekstiilkaupadele.

Viimasel kolmel aastal koos üldise majanduselu tõusuga paisus tekstiilkaupade sissevedu. Suurimat tõusu osutasid valmiskaubad, kuna toorained suurenesid palju mõõdukamalt.

Tekstiiltoorainete sissevedu.

Imports of Textile Raw Materials.

Tekstiiltööstusele tähtsaima tooraine — puuvilla — sisseveo tõusu liikumine viimaseil aastail osutus

võrdlemisi väikeseks. K. a. kümnel kuul veeti sisse puuvilla (arvatud kassa ka puuvilla-sugetised ja igasugu puuvillajätted) 4699 tn 5863 tuh. kr väärtuses m. a. 4530 tn 5856 tuh. kr vastu. Arvestades, et tekstiiltööstussaa-

duste, s. o. puuvillariide ja lõnga, väljavedu tõusis k. a. võrreldes m. a. ca 13%, tuleb nentida, et siseturumaht langes kodumaise puuvillakauba osas, loovutades osa siseturgu välismaisele puuvillariidele ning kodumaisele siid- ja kunstiidiiridele ning trikoole.

Kalevi, siidi- ja kunstiiditööstusele vajaliku tooraine — villa ja villase lõnga — sissevedu tõusis k. a. kümnel kuul võrreldes m. a. sama ajaga 36%. Koguselt suurenes villa sissevedu ligemale 40% ning villasel lõngal 29%. Villa ja villast lõnga veeti sisse k. a. 10 kuul 3,7 milj. kr 1935. a. 3,1 milj. kr ja 1934. a. 2,7 milj. kr väärtuses.

Tekstiiltoorainete sissevedu 10 kuul.

Imports of Textile Raw Materials during 10 Months.

	tn.			1 000 kr.		
	1936	1935	1934	1936	1935	1934
Kiudained:						
Puuvill	4 699	4 520	3 691	5 863	5 856	4 641
Lina	66	164	48	80	245	63
Kanep	672	675	422	259	299	198
Džuut	1 701	2 040	1 694	518	525	410
Vill	424	497	304	1 319	1 356	962
Siid ja kunstiid	11	13	14	32	54	68
Muud kiudained	66	75	48	81	91	58
Lõngad ja niidid:						
Puuvillane	59	57	42	441	496	350
Linane	1	3	2	12	15	15
Villane	289	240	224	2 374	1 724	1 739
Siid ja kunstiid	247	211	160	1 269	1 247	1 064
Kokku	8 235	8 505	6 649	12 248	11 848	9 568

Veelgi suuremal määral tõusis siid- ja kunstiidlõnga ja -niidi sissevedu. Siid- ja kunstiidlõnga ja niiti veeti sisse k. a. 10 kuul 247 tn m. a. 211 tn ning 1934. a. 160 tn vastu, k. a. tõus võrreldes 1934. a. 54%.

Teisist tähtsamaist tekstiiltooraineist on kõikunud džuudi ja kanepi sissevedu aasta-aastalt. Džuuti veeti sisse k. a. 10 kuul 1701 tn, 1935. a. 2040 tn ning 1934. a. 1694 tn ja kanepit 642 tn, 1935. a. 675 tn ning 1934. a. 422 tn.

Üldse veeti sisse tekstiiltooraineid, arvatud kaasa ka kodumaises tekstiiltööstuses toorainena tarvitatava lõngad ja niidid, 10 kuu jooksul k. a. 12,2 milj. kr, 1935. a. 11,8 milj. kr ning 1934. a. 9,6 milj. kr väärtuses.

Tekstiilvalmissaaduste sissevedu. — Import of Textile Manufactures.

Majanduskriisi ajal kehtinud kitsendused piirasid äärmuseni rietuskaupade sissevedu. Viimasel aastal majandusolukorra lahenedes suurenes ka tekstiilvalmissaaduste import. Eriti tunduvalt tõusu osutasid villaste, siid- ja puuvilla-kaupade sissevedu.

Villase kauba sisseveos omab villane riie valdavat tähtsust. Välismaisest villasest riidest pooldab siseturg kõige enam inglise riidet. Nimetatud riigi päritoluga riie moodustab üle 90% sisseveetavast villasest riidest. Üldse veeti sisse villast kaupa 1934. a. 10 kuul 78 tuh. kr., 1935. a. 335 tuh. kr ning k. a. 530 tuh. kr. väärtuses. Vaatamata kahe viimase aasta tunduvalt suurenenud sisseveole, ei ulatu veel villase kauba sissevedu kriisielesele tasemele. Villase riide import konjunktuuri kõrgseisu (1928) aastal ulatus 5,0 milj. kr-le, mis ületab ligemale seitsmekordselt k. a. sisseveo.

Tekstiilvalmissaaduste sissevedu 10 kuul.

Imports of Textile Manufactures during 10 Months.

	1 000 kr.		
	1936	1935	1934
Puuvillakaup	601	499	162
Linane kaup	4	9	8
Villane kaup	530	335	78
Siidi ja kunstiidi kaup	224	107	48
Peakatted	270	222	180
Muud	156	149	184
Kokku	1785	1321	660

Siid-, kunstiid ja poolsiidriide ning -kauba sissevedu tõusis k. a. 10 kuul 224 tuh. kr-le 1934. a. 48 tuh. kr vastu. Nimetatud liiki tekstiilkaupade sissevedu langes majanduskriisi ajal äärmiselt madalale. 1933. a. moodustas siid- ja kunstiidriide sissevedu vaid 1% kogu siseturutarvitusest. Viimasel ajal osutab aga välismaise siid- ja kunstiidriide osatähtsust kasvu.

Välismaise puuvillariide sissevedu soodustab 1934. a. sõlmitud Eesti-Inglise kaubanduslepingu alusel antud tollialandusi. Puuvillariiet ja -kaupa veeti sisse 1934. a. 10 kuul 162 tuh. kr väärtuses. 1935. a. kasvas nimetatud kauba sissevedu 499 tuh. kr-le ning 1936. a. 601 tuh. kr-le. Ka puuvilla-kauba sisseveos domineerib Inglise.

Teisist tähtsamaist tekstiilvalmissaadustist oleks märkida peakatete, s. o. kübarate, mütside ja kübarakuplite sisseveo tõusu.

Kokkuvõte.
Summary.

Tekstiilkaupade sissevedu osutab tõusu kooskõlas üldise majandus seisundi paranemisega, kusjuures toorainete tõus on tunduvalt aeglasem valmissaaduste sisseveost. Tekstiiltoorainete aeglasem tõus on seletatav seega, et majanduskriisi ajal ei piiratud toorainete sissevedu sel määral, nagu tekstiilvalmissaaduste oma. Vaatamata üldise väliskaubandusliku tegevuse paisumisele kriisielesele aastate tasemeni, moodustab k. a. tekstiilvalmiskaupade sissevedu kriisielesest siiski vaid ligemale 40%.

LÜHIUUDISEID — SUNDRY INFORMATION.

Majandusministeeriumi Tööstusosakond andis loa:

■ E. Rubanovitsch'ile, Tallinnas, Soo 29 asuvas kudumistööstuses katlaruumi ja korstna ümberehitamiseks ning ettevõtte seadise ümberpaigutamiseks. Ettevõttes leiab tööd 29 töölit. Jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 6,5 h. j. Kootakse igasugust riidet.

■ Ühisusele „Estonia Eksportitapamajad“, Tallinnas, Suur Tartu m. 101 asuva tapamaja veetorni ümberehitamiseks.

■ A.-S. metalli- ja puutööstusvabrikule „Vedag“, Tallinnas, metallivalukoja

ja -tööstuse sisseseadmiseks Suur Tartu m. 105 (A.-S. „Eesti Dvigatel“ maa-alal). Ettevõttes leiab tööd kuni 55 töölit. Jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 118 h. j. Valmistatakse igasugu malmi- ja vasevalu-tooteid, polte ja muid metallesemeid.

■ G. Räämet & Al. Kuningale, Tallinnas, Vabriku 59 asuvas mehaanilises saapatöökojas „Standard-nool“ töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd 40 töölit. Jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 6 h. j. Valmistatakse igasugu jalanõusid kuni 350 paari päevas.

■ J. Põdra'le, Pärnus, Pikk 11 asuvas pesuõmblemistöökojas töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd 12 töölisi. Valmistatakse mitmesuguseid pesuesemeid.

■ R. Teglus'ile, Orina asund., Järva-Jaanis, asuvas kaseinikuivatamistöökojas võtta ette muudatusi ja ümberpaigutusi. Ettevõttes leiab tööd 19 töölisi. Jõuandjaks puugaasimootor 15 h. j. Kuivatatakse toorkaseiini.

■ Nahatööstusele A.-S. „E. M. Usvansky & Pojad” Tartus, Kaluri 45 ühe komplekt-

rihmalõikamismasina ostuks Saksast 3600 kr. väärtuses.

■ H. Hermann'i värvimis- ja villatööstusele, Keilas, Harjumaal, heidemasina-, kraasmasina-, selfaktori-, pügamis- ja apreteerimismasinate uuendamiseks vajalike täiendusosade ostuks Saksast 1660 kr. väärtuses.

■ „Parila” jahuveski ja piimatalitusele — C. F. Gahnböck, ühe puugaasimootori ostuks Saksast 6500 kr. väärtuses.

LAEVANDUS

PRAHITURG OKTOOBRI/NOVEMBRIS.

FREIGHT MARKET IN OCT. AND NOVEMBER.

Laevade prahiturg oktoobris/novembris arenes püsivalt ning tõususuunas, mis sai alguse augustis, ning jätkus septembris ja oktoobris. Oktoobri prahid tõusid „Lloyds Listi” indeksi järgi 83,4-le augusti 76,2 vastu, jõudes oktoobri lõpuks maksimumini, kuhu jäid ka novembris.

Prahihindade tõusu põhjustas viljaveo järsk suurenemine augustis, mis on püsinud kogu aeg. Vastavate kokkuvõtete järgi ulatusid veod augustist novembri keskpaiguni üle mere-liiklemises üle 20 milj. quarteri, mis on üle 2 milj. enam kui l. a. Ka raua- ja metallimuldade veod tõusid tunduvalt, mida põhjustas relvastus, samuti paljude tööstuste, nagu laevaehituse, elavnemine. Seejuures on veel iseloomustavaks vajadus kaugemate viljavedude järele, kuna Euroopa oma saagid olid loodetuist halvemad, pealegi varustatakse nähtavasti ka tagavaradega. Ka rauamulla veoteed pikenesid Hispaania rahutuste tõttu. Seetõttu suurem tonnaaz tõmbus tagasi ka Balti mere ja Euroopa vedu-

delt, mistõttu väiksemaid laevadest tunti puudust ning prahid tõusid üksikuile vedudele kui ka ajalepinguprahid. Siiski ei suuda prahtide tõus Balti mere ega Euroopa vedudel pidada sammu üleookeani ja Vahe-mere prahtidega.

P.-Euroopa prahid, peamiselt sõed (Balti merd ei ole arvestatud) tõusid võrreldes l. a. oktoobriga vähe — 73,9-lt 78,5-le. Seevastu tõusid erakordselt kõrgele L.-Euroopa (Hispaania) ja Vahe-mere ning Musta mere prahid, mis olid juba l. a. Abessinia sõja tõttu kõrged, ületades isegi 1923. a. Eriti suurt tõusu näitasid Ida-Vahemere ja Musta mere prahid, kus indeks oli okt. koguni 120 80,9 vastu juulis s. a. ja 84,6 vastu oktoobris 1935. a. Prahtide tõus seega ca 50%. Eriti paistab silma puuvillaseemnete veohind Aleksandriast, mis tõusis kuni 15/6—15/- Londoni ja kuni 17/- Leithi, samuti nagu viljavedu Mustast merest ja Doonault, kus makstakse Rumeenia ja Vene sadamaist 171/- Inglisse ning Doonault 19/6—20/6, mis on kõrgemaid prahte. Ka metallimuldade veohind Vahe-mere basseinist tõusis tunduvalt. Seevastu tõusis süteveohind Inglisest Vahe-merre vähem, kuna Bristolil kanalil Aleksandriasse maksti näit. okt./novembris 7/3—7/9, mis on vaid 6—9 d. ehk ca 10—15% kõrgem eelmisist hindadest. Suur on hinnatõus ka L.-Ameerika ja Austraalia viljaveol, kust suurendati miinimumprahte 2/6—3/-

	Okt. 1936	Juuli 1936	Okt. 1935
Euroopa vedude üldindeks	90	75,9	80,3
Sellest:			
P.-Euroopa kuni Hispaania	78,5	70,6	73,9
L.-Euroopa (Vahe-meri)	101,5	81,8	86,8
P.-Ameerika/Inglise	79,8	71,8	64,4
L.-Ameerika/Inglise	81,6	71,7	71,6
Ida-India ja Aafrika/Inglise	96,4	78,5	89,9

võrra, kuid okt./nov. maksti korduvalt üle miinimumprahtide L.-Ameerikast 6 d — 1/6 ja Austraaliast kuni 2/-, mistõttu prahtid La-Platast Inglisse kõiguvad 22/3—23/6 1. a. 17/3—18/9 vastu, mis oli hinnaks kuni aug. s. a. Eeltoodud hinnangul prahti laevu kuni veebruarini ette. Austraalia viljaveol Inglisse tõusis hind 30/- 31/-. Ka P.-Ameerika vedude hinnad tõusid viljaveol Kanadast kuni 2/6 per. qr. Kuid senini oli Kanadast koguni vähe vedusid ning vaid enne kinnikülmumist on oodata vedu Prantsusse ja väikesel määral ka mujale. Suhkruveol Kuubast makstakse 17/- eelmise 14/- 15/- vastu. Need ja teised kaugemereveod avaldasid mõju ka Balti ja Valge mere / Euroopa kontinendil prahiturule mitte ükski tunduvalt suurenenud veokoguse, vaid suurema tonnaaži paigutamisel teisele vedudele. Seetõttu tuli prahituru paranemine ses veorajoonis hiljem eelmisist, saades oma tunduva alguse alles oktoobris. Ka ei ole siin kaugeltki tegu eeltoodud prahtide tõusuga, vaid see on märksa madalam — umb. 10—15%. Sel veoturul annab end tunda ka sesoonne metsamaterjalide veo vähenemine, kuigi sel aastal on märgata märksa suuremat elavust kui 1. a. Laevade tagasitõmbumise tõttu teisile turgudele on siin oktoobris, eriti novembris, märgata tonnaaži puudust, nii et promptlaadungelst võib saada head hinda. Ka 1937. a. loodetakse suuremat elavust neil turgudel, mida näitab üksisjaolu, et Soome on mütnud juba praegu ette 250 000 std. metsa, mis ületab kolmekordselt 1. a. sama aja müügi. Rootsist ja Norrast suurenesid tunduvalt rauamuldade veod, nähtavasti Hispaania ärajäämise ja üldise rauatarvituse tõusu tõttu. Selle tagajärjel maksti okt./nov. metsamaterjalide veol Balti merest 2/- 3/- üle miinimumprahtide, Valgest merest kuni 5/- üle miinimumi. Teisalt oli vedudel suureks takistuseks halvad ilmad ja järjekorrad inglise sadamates. Süteveol Inglisest Balti merre tõusid ka hinnad, mis püsisid varem kogu aeg alla omahinna. Inglise ida rannast Balti merre maksti 5/6—6/6, taani sadamaisse 5/- 5/6. Danzigi sütest maksti Taani ja Rootsi 5/- 6/- per tn. Okt. lõpul ja novembri algul võeti rida laevu ajalepingule, makstes paremat hinda kuni 1. a. —

umb. 10%, uuemaist kuni 20%. Uuemaist laevadest maksti üle miinimumprahtide ning on väljavaateid, et ka 1937. a. suviseks navigatsiooniks tõusevad ajalepinguprahid, nagu näitavad juba praegused pakkumised. 1937. aasta metsaveoprahtide tarvis viidi läbi Baltic & Int. Mar. Conference'1' poolt metsaveo miinimumprahtid, kusjuures hindu tõsteti võrreldes 1936. a. 2/6 kuni 1/- võrra. Selle aktsiooniga 1937. a-ks ühinesid kõikide mereriikide (ka Eesti) laevaomanikud. Mõnel poolt avaldati arvamust, et prahtid saavad kõrgemad miinimumprahtidest, kuna metsaveoprahtide tase ei jõudnud kaugeltki 1929. aasta prahtide tasemeni.

Metsaveo miinimumprahtid 1937. a. normi järgi:

Hulli	London. Leithi Bristol Rotterd. Antverp. Calais.					
	DBB, std.					
Tallinnast	32/6	31/—	46/3	30/6	32/0	38/6
Helsingist	32/—	30/6	45/9	30/—	32/3	38/—
Koivistost	31/6	30/—	45/3	29/6	31/9	37/6
Yxpilast	31/6	30/—	45/3	29/6	31/9	37/6
Riiast	33/—	31/6	46/9	31/—	33/3	39/—
Arhangelist	44/—	42/6	54/9	42/—	44/3	50/—
Leningrad.	35/—	33/6	48/9	33/—	35/3	41/—

Märkus: alla 600 std kehtivad lisatasud 501—600 std. 1/6 jne.

Talvise tekilaadungi ajal tasu 1/6 rohkem.

Lloyds List'i prahiindeksid kolme viimase kuu kohta 1923 = 100):

	Okt.	Sept.	August
Euroopa	90,0	84,5	79,4
P.-Ameerika	79,8	75,6	75,9
L.-Ameerika	81,6	75,6	73,1
I.-India ja Aafrika	96,4	93,1	88,1
Vaikne ook., Austr.	89,4	86,9	84,5
Üldindeks	83,4	79,1	76,2

Inglise „Laevasõidu Koja” prahiindeksite võrdlused:

	1913=100	1920=100	1929=100
Aasta keskmine 1934	80,6	18,86	75,83
Aasta keskmine 1935	81,07	18,97	76,28
1936. a. jaanuar	90,64	21,21	85,28
veebruuar	84,02	19,66	79,05
märts	89,19	20,87	83,92
aprill	85,81	20,08	80,74
mai	88,46	20,70	83,23
juuni	87,86	20,56	82,67
juuli	88,42	20,69	83,19
august	93,85	21,96	88,80
september	103,76	24,28	97,63
oktoober	110,73	25,91	104,18

Märkus: Mõlemad indeksid ei sisalda Balti, Skandinaavia ega Valge mere prahte.

PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VOITURG. — BUTTER MARKET.

M. n. jäi meie võihind Inglises püsima eelmise nädala tasemele. Teiste maade võihinnad näitasid väikest nõrgenemist. Nii noteeriti meie võihinnaks Manchesteris 103—105 š cwt, mis on võrdne eelmise nädala noteeringuga. Taani võihinnaks noteeriti Londonis 118—120 š cwt eelmise nädala 120 š vastu. Saksast saime m. n. 6 sn kg vähem, s. o. 153 sn fob Tallinn. Seetõttu lõdvenes meie ekspordivõihinna noteering 5 sn kg-lt, s. o. ekspordivõi 140 sn kg franko saatejaam.

Võituruseisundit märgitakse üldiselt vaiksena, kusjuures hindade liikumist mõjustavad suuresti võitoodangu kujunemise teated ookeanitaguseist maist. Ka nõudmine või järele on praegu Inglises võrdlemisi tagasihoidlik. Lähenevate jõulude tõttu on loota ostude tõusu ja ühtlasi ka võituru elavnemist.

Või sissevedu Inglises oli k. a. oktoobris 777 454 cwt l. a. sama kuu 715 268 cwt vastu. Seega veeti võid Inglisse oktoobris 9% enam eelmise aasta sama kuu sisseveost. K. a. esimese kümne kuu jooksul imporditi võid Inglisse 8 218 121 cwt l. a. sama aja 8 203 559 cwt vastu. Seega oli või sissevedu Inglisse peagu eelmise aasta tasemel. Või sissevedu on suurenenud Uus-Meremaalt, Hollandist, Soomest, Poolast, Leedust, Ungarist, Austriast ja Argentiinast. Sisseveetud võikogusest omasid peatähtsust impeeriumimaad 52% l. a. 56% vastu. Seega nõrgenes pisut ookeanitaguste maade võistlusvõime Inglises. Või sissevedu Saksa oli k. a. oktoobris 109 219 kv m. a. sama kuu 67 837 kv vastu, olles seega 61% suurem. Jaanuarist oktoobrini

imporditi Saksa 628 151 kv l. a. sama aja 583 612 kv vastu. Või sissevedu suurenes Saksa seega k. a. 8%.

Siseturul maksus või m. n. snt kg:

Tallinnas — lauavõi	180	köögivõi	160—170
Pärnus	180—190	"	150—160
Rakveres	175—185	"	165
Narvas	180—190	"	160—165
Tartus	180—190	"	150—168
Valgas	175—185	"	163—175
Viljandis	185—190	"	165—175

M. n. väljaveetud võikogusest läks Inglisse 1501 tünni, Saksa 321 tünni, Šveitsi 500 tünni, P.-Am. Ühendriigesse 500 tünni ja muud müügid 5 tünni.

PÖLLUMAJANDUSLIK VÄLJAVEDU. EXPORTS OF AGRICULTURAL PRODUCTS

	Nädalal.		1936. a. I. I kuni 29. XI	1935. a. I. I kuni 1. XII	1934. a. I. I kuni 2. XII
	23./XI-29./XI 1936	16./XI-22./XI 1936			
VÕI (tonni)					
<i>Butter (tons)</i>	341,2	244,9	9948,1	10249,3	9604,4
Sellest:					
Saksa	227,0	137,9	4244,1	4131,0	3248,8
Inglisse	88,8	107,0	5507,7	5786,7	6171,8
Belgiaesse	—	—	—	42,8	15,4
Soomes	—	—	—	—	2,1
MUNAD					
(tuh. tk.) — <i>Eggs (1000)</i>	589	678	43582	46949	34148
Sellest:					
Inglisse	—	—	17020	21803	19044
Saksa	589	658	22084	19796	10905
PEEKON					
(tonni) — <i>Bacon (tons)</i>	54,9	61,2	2075,6	2632,4	2860,0
LINA (tonni)					
<i>Flax (tons)</i>	164,4	222,8	6769,8	4514,9	3393,2
Sellest:					
Inglisse	71,2	175,5	8019,4	2973,4	2405,8
Belgiaesse	—	—	231,9	70,3	121,6
Soomes	—	—	485,3	150,5	99,3
Saksa	—	17,0	1253,0	1112,5	685,1
Prantsusasse	65,8	10,2	1607,4	101,6	60,5

JUUSTUTURG. — CHEESE MARKET.

Juustuhindade kujunemine välisurul toimus viimaseil nädalail enamvähem ühtlasel tasemel. Seetõttu noteeriti meie šveitsi ekspordijuustu hinnaks k. a. endine hind, s. o. riikliku juurdemaksuta franko Tallinn:

12 A	115 snt kg	12 B	107 snt kg
11 A	110 " "	11 B	108 " "

Siseturu-juustuhinnaks noteeriti:

Šveitsi	125 snt kg
Hollandi	100 " "

Backsteini	100 snt kg
Kornserv	190 " "

Juustutoodang maailma tähtsamal juustutootjas maas, s. o. Uus-Meremaal, näitab käesoleval tootmisaastal edasi tõusu. Nii on augustist oktoobrini kontrolljaamadesse sissetulnud juustukogus Uus-Meremaal 14 354 tn l. a. sama aja 12 329 tn vastu, suurenedes seega üle 2 000 tn. Seejuures oli ladudes

juustu 31. X 9 500 tn l. a. sama aja 7 000 tn vastu.

Juustu väljavedu Taanist oli k. a. septembris 13 264 cwt, s. o. 16% suurem kui l. a. samal kuul. K. a. esimesel 9 kuul veeti

juustu Taanist välja 143 169 cwt l. a. 89 216 cwt vastu. Seega tõusis juustueksport Taanist 60% võrreldes eelmise aasta sama aja väljaveoga. Seega pakkumine juustuturul on võrdlemisi elav.

PEEKONITURG. — BACON MARKET.

Peekoniturg Inglises on kindel. Eesti peekoni kõrgema sordi noteering püsib juba neljas nädal ühel tasemel, s. o. 83 š tsntn., oles seega tunduvalt kõrgem kui l. a. samal ajal.

M. n. tapeti eksporttapamajades 1 514 siga 2 022 sea vastu eelmisel nädalal, seetõttu jäi peekonsigade noteering eelmise nädala tasemele.

Käesoleval nädalal maksavad eksporttapamajad peekonsigadest järgmisi hindu:

	I	II	III	IV
60 —72	82	77	71	Sise-
55,5—59	77	73	67	turu-
72,5—75	77	73	67	hinnad.
75,5—80	73	69	66	

L. n. läks Saksa järgmine saadeti eusigu 1 363 tk, seega on saadetud kogusummas Saksa 8 223 siga.

TAPALOOMADE JA LIHATURG. — CATTLE AND MEAT MARKET.

Tapaloomade ja lihaturul veiste pakkumine oli m. n. alul suur, kuid vähenes teisel poolel ning kujunes keskmiseks. Turustati 496 veist. Kuna suuri pulle osteti ekspordiks Rootsi ning nädala lõpul juba väiksemaid varuks l. XII algavale ekspordile Soome, tõi see kaasa elavamad tendentsi. Soomes on praegu veiselihahinnad võrdlemisi nõrgad, mille tagajärjel ei ole esialgu oodata nimetamisväärselt hindade tõusu. Küll suurendas aga elav eksport tapaveiste nõudmise pinget, viies paratamatult paranemisele ka hinnad. M. n. tõusid hinnas suured pullid — Rootsi ekspordiks. Nädala keskmiselt maksus suurte pullide liha nuumatul 42—44 sn, keskmisil 39—42 sn ja lahjadel 30—35 sn kg. Eluskaalu alusel turustades hinnad vastavalt eeltoodud sortidele 21—26—28 s kg. Väiksemate pullide liha maksus nuumatul 39—42 sn, keskmisil 35—39 sn ja lahjadel 25—30 sn kg. Eluskaalu alusel turustades hinnad vastavalt rammususele 19—25—26 sn kg. Lehma- ja härjaliha nuumatul 40—45 sn, keskmisil 30—36 sn ja lahjadel 20—28 sn kg, eluskaalu alusel 14—21—28 sn kg. Mullikalaha hinnad võrdsed väiksemate pullide lihaga. Turustades veised lihakaalu alusel, kus nahk ja pudemed jäävad ostjale, tuleb noteeritud liha kg hinnale arvata naha

ja pudemete arvel juurde pullidele 8—10 sn ja lehmadele 10—12 sn. Vasikate pakkumine väike. Nädalas turustati 411 vasikat. Hinnad püsivad kõrgel ja tendents kindel. Tapetud vasikad ühes naha ja pudemetega maksusid nuumatud 70—75 sn, keskmised 55—65 sn ja lahjad 50—55 sn kg. Elusvasikad rammususe järgi 35—45—53 sn kg.

Lammaste pakkumine keskmine ning kaldub pidevale vähenemisele. Nõudmine hea. Tendents kõveneb. Tapetult ilma naha ja pudemeteta maksusid lambad rammusad 55—57 sn, keskmised 50—54 sn ja lahjad (praak) 40—45 sn kg. Eluskaaluhinnad 34—35 sn kg. Eksportlambaliha-noteering endine — 65—70 sn kg, eluskaaluhind franko saatejaam 30—32 sn kg.

Sealiha pakkumine keskmine ning väiksem eelviimasest nädalast. Tapetult ühes peade-jalgadega maksusid noored sead 72—75 sn, lihasead 70—75 sn, rasvasead 68—74 sn ja peekonkaalulised sead 71—75 sn kg. Eluskaaluhinnad 58—62 sn kg.

Nahkade hinnad: veisenahad toorelt, soolamata 68 sn, soolatult 78 sn kg. Vasikanahad 4—4.50 kr. tk, kaalus üle 3,5 kg hind kr. 1.20—1.30 kg. Lambanahad 2—4 kr. tükk, sõltuvalt suurusest ja villa pikkusest. Hobusenahad 12—14 kr. tk.

KANAMUNATURG. — EGG MARKET.

Kanamunahindade liikumine välisturul jätkus m. n. langussuunas. Vastavalt vä-

listuruhindade kujunemisele noteeriti meie eksportmunade hinnaks 1.16 snt kg franko

kogumispunkt m. n. 120 snt vastu. Noteeritud hinna alusel maksavad eksportörid tootjale vähemalt:

50 gr raskusist munadest	58 snt kümme ehk	11,6 snt paar
55 " " " "	64 " " "	12,8 " "
60 " " " "	70 " " "	14,0 " "

Siseturumunade hinnaks noteeriti alla 50 gr raskusil 50 snt kümme, üle 50 gr 60 snt kümme.

Kanamunahindade liikumise haritipp saabusk. a. tavalisest varem. Võrdlemisi pehmete ilmade tõttu püsis munatoodang lääneeuroopa munatootjais mais sügiskuil rahuldavana, mistõttu pakkumise vähenemist ei olnud eriti märgata. Teisalt mõjustas munaturgu ka Hispaania kodusõda, mille tagajärjel Hispaania munade impordituna kaotas tähtsuse.

Meie kanamunaturgudeks olid senini Inglise ja Saksa. Viimase osatähtsus väljaveetud munakoguste sihtmaana on jäänud viimaseil aastail taha Inglisest. Sisseveo piir-

ramine saksa kontingentide, tollide jne. näol on vähendanud meie kanamunade väljavedu Saksa. Kuigi meil on tuleval aastal võimalik eksportida Saksa umbes 34 milj. muna, on see meie areneva kanakasvatuse juures siiski veel väike kogus tuleviku seisukohalt. Seetõttu peame paratamatult hoolitsema ka selle eest, et meil oleks turustamisvõimalusi ka teisel turgudel edaspidi ja seda eriti Inglises.

Kanamunade sissevedu Inglisse oli k. a. oktoobris 2 143 316 s. sada (120 tk), olles seega 7% suurem kui l. a. samal kuul. K. a. esimese kümne kuu jooksul on imporditud mune Inglisse 19,7 milj. s. sada ehk 22% enam eelmise aasta sama aja sisseveost. Sissevedu on suurendanud enamuse tähtsamaid munatootjaid maid: Iiri, Taani, Poola, Holland, Norra, Leedu, Läti, Rumeenia, Belgia, Hiina ja Egiptus. Vähenenud on imperiumimaade osatähtsus kanamunade üldises sisseveos.

PIIMATURG. — MILK MARKET.

Piimahindade noteerimiskomisjoni koosolekul 30. novembril s. a. noteeriti endised piimahinnad, s. o.: I valiku rõõskpiim müügil piimakauplustele 12 senti ja müügil piimatööstustele 11 senti liiter. II valiku rõõskpiim müügil piimakauplustele 11 senti ja müügil piimatööstustele 9—10 senti liiter. Piima järele nõudmine on elav. Vaid mõnel pool on kallima hinna tõttu ostmine veidi tagasi läinud, kuid kuna toodang on ka vähenenud, siis piimahind püsib.

Väikemüügil maksus piim piimakauplustes möödunud nädalal senti liiter:

	I valik		II valik	
	pudelites	lahtiselt	pudelites	lahtiselt
Tallinn	15—17	14	14	12
Tartu	14—15	11—12	—	9—10
Narva	15	—	—	10
Pärnu	17	13	—	12
Rakvere	12	11	—	9
Valga	13—14	—	—	8—9
Võru	—	—	—	10
Viljandi	—	—	14	11
Kuressaare	—	—	—	9—10
Paldiski	—	—	—	8

Lastepiim Tallinnas maksus 30—32 senti liiter.

TERAVILJATURG. — GRAIN MARKET.

Olukord teraviljaturul võrreldes eelmise nädalaga jäi peagu muutmatuks. Rukkihind kaldus väikesele tõusule, kuna nisu näitas seevastu peale Liverpooli teisel börsidel nõrgenemistendentsi. Samuti langes ka pisut maisinoteering.

M. n. kohta noteeriti tähtsamail börsidel järgmised hinnad kr kv kohta (sulgudes eelmise nädala noteeringud):

Rukis: Chicago 13.78 (13.62), Win-

nipeg 11.48 (11.38), Hamburg (La Plata) 11.41 (11.23);

Nisu: Chicago 15.95 (15.93), Winnipeg 14.39 (14.40), Hamburg (Manitoba I) 17.40 (17.45), Liverpool 16.22 (15.94);

Mais: Chicago 15.23 (15.30).

Euroopa sisseveoturgudel peale Itaalia ollakse praegu ostudega tagasihoidlikud. Itaalia kestab endiselt elav nõudmine välisnisu järele. Sealsete kaubandusringkondade se-

nised ostud on tehtud peamiselt Doonau-maist, mis rühma kuuluvate riikidega ollakse tihedas kaubavahetuses, kuna väikest tähtsust omavad ostud Argentiinast ja Austraaliast. Ametlikud andmed Itaalia tänavuse lõikuse kohta puuduvad, kuid eraviisiliste hinnete alusel on sealne lõikus 14 milj. kv

LINATURG. — FLAX MARKET.

Linaturg on endiselt kindel. Hinnad tõusid taas viimasel nädalal. NSVL ei ole pakumises sugugi järjekindel, vahest ta piirab müüke, vahest esineb taas müüjana. M. n. tõstis NSVL linahinda 1 000 tn-se linakoguse müügi järele £ 46.10 š-lt (kullas) fob £ 47.10 š-le inglise tonnilt. Läti monopol hoiab praegu linamüüke tagasi. Kõige madalam hind millega müüakse šoti turul vene lina on £ 80 cif. Enamik müüjaid aga nõuab märksa enam. Läti-Liivoonia hind oli £ 76 cif, kuna Võru-Petseri lina hind oli £ 76—78 cif, alates inglise tonnilt R sordi alusel. Pärnu takku hinnati £ 60 I sordilt ja £ 55 II sordilt cif.

Linahinnad Šotis.

	25./XI 36	18./XI 36.
Võru-Petseri R	£ 76—77	£ 75 —75.10
Pärnu ülepuhastatud R	£ 75—76	£ 74 —74.10
Pärnu takk	£ 59—60	£ 58 —59
Läti-Liivoonia R	£ 76—76.10	£ 75.10—76
Vene slanets IV gr I sort	£ 80—81	£ 79.10—80

Tendents püsiv. Kuna linahinnad tõusid viimase paari kuu kestel kogu aeg, on kohalikud linaärid linaostul teatud määral ärevuses ja hindade pinge meie siseturul on õige tugev. Sageli makstakse enam kui, seda võimaldaks momendil linahindade seis rahvusvahelisel turul, ja loomulikult seega üle meie noteeringu. 25. XI s. a. Lauras peetud kuulasaadal toodi lina turule 5 vagunit — s. o. 50 000 kg, mis müüdi hinnaga 122—125 sn kg R sordi alusel. 26. XI pee-

KARTULITURG. — POTATO MARKET.

Läinud nädala kartulite väljavedu tõusis 1 200 kv, mis kõik läks Rootsi. Peale Rootsi oli läinud nädalal valmis pakitud paar saadetist söögikartuleid Inglise jaoks, kuid Tallinna-Londoni vahel ühendust pidav laev ei suutnud kartuleid peale võtta. Nüüd lähivad need käesoleval nädalal Inglise.

Viimasel ajal Inglise kartulihinnad on veidi paranenud, millepärast võime loota,

väiksem kui m. a. ja tõuseb 63 milj. kv-le. Suur toodangu tagastaminek ongi peamiseks põhjuseks praegusele elavale sisseveole. Nii ületab k. kaubandusaasta jooksul sisseveetud nisukogus üle kolmekordselt m. a. samaaegse taseme ja tõuseb 4 milj. kv-le.

tud Võõpsu laadale toodi 60 000 kg lina, mis müüdi sama hinnaga. Üksikute partiide juures tõusis aga linahind 130 sn-le kg-lt R sordi alusel.

Linahindade noteerimiskomisjon noteeris Tallinna Börsikomitees oma istungil 27. XI k. a. linakokkuostuhinnad franko kokkuostja ladu riiklike standardsortide alusel snt kg-lt järgmiselt:

	Võru- ja Petserimaal	Mujal Eestis
R	121	117,5
H	76	72,5
HD	112	108,5
D	103	99,5
OD	94	90,5
LOD	85	81,5
Takk I sort		89
" II "		80
" III "		71
Ehitustakk		17

Üldse on tegevus turgudel elav ja lina toodi senini Võru ja Petseri rajoonis enam turule kui m. a. Petseris hooaja algusest senini on toodud turule 80 vagunit, s. o. 800 000 kg, mis on umbes 30% Petseris aasta jooksul turuletodavast linast. Võrus toodi senini kokku 25 vagunit, mis on 46% kogu Võru linast. Võru ja Petseri jaoks koostati m. n. lõpul lina põhistandardproovid, mis on aluseks linapraakimisel välja-veoks kogu hooaja kestel. Linakvaliteet on tänavu parem kui m. a.

et söögikartulite väljavedu Inglise peaks elavamaks minema.

Siseturul ostetakse praegu kartuleid tarklisvabrikutes, kuna piiritusvabrikutes ainult mõned üksikud on kartuleid ostnud. Novembri lõpus oli veel riigi poolt tellitav piiritusnorm ja hind kindlaks määramata, millepärast piiritusvabrikutes kartulihinnad olid selgusetu.

Kartulihindade noteerimiskomisjoni koosolekul 30. novembril s. a. Börsikomitee ruumides noteeriti järgmised hinnad:

1. Söögikartul: Lääne rannas kr. 2,20—2,50 kv.

AEDVILJATURG. — VEGETABLE MARKET.

Õunaturul nõutakse praegu peamiselt Tartu roosiõuna, antonovkat ja teisi suuremaid õunasorte, kuna sibulõunte järele, milliseid turul on palju, on nõudmine üsna väike. Käesoleva nädala algul tõusid siiski ka sibulõunte hinnad pisut. Sigurite ost on

KALATURG. — FISH MARKET.

M. n. veeti välja kala ja kalasaadusi 15 100 kg, sellest elushaugi 2000 kg, värsket haugi 1400 kg, ahvenat 6470 kg, koha 3720 kg, turska 600 kg, angerjat 100 kg ja kalakonserve 810 kg. Maade järgi veeti välja Rootsi elushaugi 2000 kg, värsket haugi 1200 kg, ahvenat 3400 kg, koha 1680 kg. Soome värsket ahvenat 3000 kg, turska 600 kg, šveitsi haugi 200 kg, koha 370 kg, ahvenat 70. Poola koha 1670 kg.

Tähtsamate kalasortide turuhinnad 27. XI:

	Tallinn	Tartu	Narva
Koha, värske	110—160	120	90
haug, "	50—70	50	50
angerjas, värske	140—220	—	—
siig ja ihes, värske	50—80	65	—
latikas, värske	60	—	—
ahven, väikes, värske	15—20	15	20
" suur. "	30—35	30	40

2. Tööstuskartul: tärklisvabrikutes kr. 1,60—2,10 kv; piiritusvabrikutes kr. 1,60—2,10 kv.

Tendants: söögikartulil — kindel, tärklisvabrikutele — kindel, piiritusvabrikutele — selgusetu.

endiselt elav ja sigurite kg-st maksti koha peal 14—15 sn.

Meilt veeti välja aedsaadusi 23.—29. XI: sigureid 12 500, õunu 7 751, kurke (konserv. ja soolat.) 1 818, pohli konserv. 53, jõhvikaid 14 935 kg.

rääbis, värske	40—45	30	40
räim, "	12—15	20	17—18
tursk, "	18—25	—	—
ärn (harjus) värske	—	—	65—70
luts, elus	—	—	50

M. n. oli Tallinna lahes võrdlemisi rahuldav räimesaak. Kalasadama kaudu tuli müügile värsket räime ca 35 000 kg, millest maksti kalatoojaile 8—12 sn kg, turul müüdi 12—15 sn kg.

Ilmade jähenedamisega kadusid kiluparved meie rannikvetest. Ainult Mahu ja Purtse rannast tuli mõni saadeti Tallinna turule kus müüdi 40—45 sn kg. Et konservide valmistamiseks puudub kodumaine kilu, veeti viimasel ajal värsket kilu sisse Soomest. M. n. kestel toodi sisse ca 4000 kg, millest maksti 32—35 sn kg.

INFORMATSIOONI OSA

EESTI PANGA NÄDALAARUANNE.

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return, 23. novembril 1936. a.

AKTIIVA

PASSIVA

1. Kattevara: — <i>Reserve:</i> kuld: rahas ja kangides . . . . . 34 177 502,86 välisraha 5 607 662,94	1. Põhikapital — <i>Capital</i> . . . . . 5 000 000,—
2. Vaheusraha — <i>Subsidiary Coin.</i> 1 246 876,85	2. Tagavarakapital — <i>Reserve Fund</i> 704 876,51
3. Sisivekslid: — <i>Home Bills:</i> kaubavekslid . . . . . 8 690 169,96 põllumajandusl. . . . . 1 981 154,03 metsatööstusl. 50 620,33	3. Jooksvad kohustused: — <i>Current Liabilities:</i> a) pangatühed liikvel . . . . . 45 680 984,— b) jooksvad arved: valituse . . . . . 14 210 298,90 pankade . . . . . 5 418 902,03 teised 2 185 241,54
4. Laenud: — <i>Loans and Advances:</i> valitusele . . . . . — teistele *) 10 360 093,59	4. Muud passivad — <i>Other Liabilities</i> 6 827 305,66
5. Kinnis- ja vallasvara — <i>Immovable Property and Equipment</i> 2 990 799,77	
6. Muud aktivad — <i>Other Assets</i> 14 971 824,26	
80 016 608,64	80 016 608,64

Kattevara vahekord jooksvate kohustustega: } 58,95 %
Proportion of Reserve to Current Liabilities: }

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 1 899 572,71
Includes Ektr. 1 899 572,71 guaranteed by the Government.

VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

EGIPTUS. Egiptuse turg Taani hinnangul. - *Danish Evaluation of Egyptian Market.*

Egiptuses elab ca 16 milj. inimest, neist umbes 1,2 milj. kristlast, 63 000 juuti ja 150 000 eurooplast. Egiptuse ca 1 milj. km² suurusest pindalast on 32 000 km² haritud üles. Tähtsamaks kaubanduskeskuseks on pealinn Kairo 1¼ milj. elanikuga, kuna sisseveo peasadamaks on Aleksandria 600 000 elanikuga. Ärikeelena on esikohal arabia keel, peale selle prantsuse ja inglise keel.

Egiptus on võimeline tootma võrdlemisi palju tooraineid, millised võiksid olla aluseks kohaliku tööstuse arendamiseks. Praegu on aga tööstus tegelikult alles algatmes ning Egiptus on täiesti põllumajandusmaa, kus toodetakse peamiselt puuvilla. Seetõttu tarvitab Egiptus väljaspoolt muid põllumajandussaadusi ja tööstustooteid. Viimaseil aastal on kauba- kui ka maksebilanss Egiptusele aktiivsed. Välja veeti Egiptusest kaupu 1935. a. 36,5 milj. egiptuse naela väärtuses, kuna sissevedu tõusis 32,2 milj. egiptuse naelani. Egiptuse nael on praegu £ 1.0.6 ning kõigub automaatselt inglise naelsterlingiga. Tähtsamad väljaveoartiklid on: puuvill (85%), puuvillaseeme ja puuvillaseemneõli (kumbki 1%), söögisibulad (2%), nahad, mumad, vill, riis, fosfaadid, petrooleumisaadused ja sigaretid (kokku 4%). Tähtsamad sisseveoartiklid on: puuvillakaubad (15%), metall ja metallkaubad (15%), jahu ja petrooleum (5%), süsi ja väetisained (kumbagi 4%), naelad ja siidkaubad (kumbagi 3%), tubak, villakaubad, mootorsõidukid, paber, suhkur (igähte 2%), kohvi ja džuuotkid (kumbagi 1,5%), tee, puuvillariie, kunstsiidtooted, seebid, tsement ja juust (igähte 1%).

Kaubavedu egiptuse väliskaubanduses toimub peagu täielikult teiste riikide, peamiselt Inglise, laevadel. Taani sadamail on Egiptusega otseühendus Rootsi Oriendi Liini laevadega. Need on varustatud külmutusruumidega. Peale selle on võimalik saata kaupu Egiptusse üle Hamburgi, Amsterdami, Rotterdami, Antwerpeni või Göteborgi, millel on korrapärane ühendus Egiptusega.

Kaubapakkumisi Egiptusse tehakse tava-

liselt üle Aleksandria, Port-Saidi või Suez naelsterlingeis inglise või meetrimõõtude alusel. Krediidid võimaldamisel on soovitatav hankida enne teateid vastava firma usaldusväärseuse kohta. Neid teateid saab egiptuse pankadelt ja hästituntud suurfirmadelt. Ettevaatamata krediidid võimaldamisega kaotatakse igal aastal võrdlemisi suuri summasid. 1928. a. peale avaldatakse protestitud vekslite nimekiri. Päritolutunnistusi ja konsulaarfaktuurasid ei nõuta. Konossemente ei ole tarvis legaliseerida. Kaubafaktuura tuleks koostada inglise või prantsuse keeles, ning vähemalt neljas eksemplaris, et kergendada tollitöid.

Sisseveo juures võetakse 4 liiki makse: a) tollimaks, b) $\frac{1}{10}$ tollimaksust sadamamaksuna, c) 2% ad valorem cif Egiptuse sadam statistikamaksuna, d) ca 1% ad valorem cif omavalitsusmaksuna. 1930. a. Egiptuse tolliseadus sisaldab minimaaltariifi ja poole kõrgemat maksimaaltariifi. Minimaaltariifi kohaldatakse nende maade kaupadele, kellel on sõlmitud kaubanduskokkulepped Egiptusega enamsoodustuse põhimõtte alusel. Sisseveol ei kehti mingeid kitsendusi ega eelistusi, arvatud välja kitsendused mõningate vene ja jaapani kaupade kohta. Tollimaksu võetakse kaalu- või väärtuse alusel, või mõlema kombinatsioonil. Tolli väärtuse järgi arvatakse sellelt kaubaväärtuselt, mis tal on antud ajal egiptuse turul (tootmishind + veo- ja kindlustuskulud kuni Egiptuseni).

Kuigi egiptuse elatusstandard on õige madal ning nende nõudmised tagasihoidlikud, on Egiptus siiski, eriti Egiptuse valitsus, heaks kaubatarvitajaks välismaale. Sunduslik koolikorraldus ning maa industrialiseerimine tõstavad tulevikus elatusstandardit. Rahvaarvu kasv ning asjaolu, et valitsus hakkab kasutama suuremaid summasid avalikeks tööks, laseb arvata, et egiptuse turg pakub veel palju võimalusi mitmesugusele kaupadele. Seepärast on ka suurem osa eksportmaid huvitatud Egiptuse turust ning võistlus on tihti õige pinev.

Egiptuse väliskaubanduse kohta annavad lähemaid andmeid: „Monthly Summary of the Foreign Trade of Egypt” ja „Annual Statement of the Foreign Trade of Egypt” ning „Rapport annuaire sur le commerce extérieur de l’Egypte”.

Egiptuse valitsus ostab kaupu ning annab välja töid rahvusvahelise avaliku enampakkumise teel. Raudteede kohta annab vastavaid andmeid „The Egyptian State Railways Advertiser”, ning teiste valitsusasutiste alal: „Journal Officiel du Gouvernement Egyptien”. Lähemaid teateid üksikasjade kohta annab Egiptuse Gouvernement Chief Inspecting Engineer, 41 Tothill Street, London, S. W. 1, ning kuninglikud egiptuse konsulaadid Hamburgis ja Berliinis.

Taani kaubad ei esine sõjaeelseis Egiptuse avalikes andmeis. Pärast sõda kuni 1928. a. imporditi Egiptusse üksikuid taani kaupu, millede koguväärtus aastas kõõikus 5000 ja 15 000 egiptuse naela vahel (ca 100 000—300 000 Tkr.). 1929. a. tõusis see 63 075 egiptuse naelale, kuna tol aastal toodi Taanist osa masinaid ühele tsemendivabrikule. 1930. a. peale võib märgata kasvavat huvi ühes vastava sisseveo tõusuga (Taani andmeid): 1930—1934. a.: Tkr. 416 000, 367 000, 601 000, 1 300 000 ja 1 129 000, 1935. a. 1 526 000 ning kuni 1936. a. juulini Tkr. 953 000.

Paljud taani kaubad jõuavad Egiptusse võraste sadamate kaudu või reekspordina, näiteks peekon ja lihakonservid Inglisest.

LEEDU.

Leedu põllumajandus tänavu oktoobri lõpul.

Lithuanian Agriculture at the End of October.

Tänavune kuiv suvi ei olnud soodus põllumajandusele. Arvatud välja erakordselt hea õunasaagi ja rahuldavad teiste puu- ja aedviljade saigid, oli tänavune viljasaak märksa nõrgem. Ainult L-Leedu rajoones oli viljasaak hea. Võrreldes 1934. ja 1935. a. on põllumeestel pakkuda tänavu palju vähem vilja. Üldiselt on Leedus tänavu viljasaak ainult keskmine ja suuremaid ülejääke, eriti ekspordiks, ei ole loota. Tõusnud viljahinnad katavad vast osalt põllumeeste vähenenud tulud viljamüügi alal. Kuid põllumeeste peatuludeks praegusel hooajal on tulud piima- ja loomamajandusest, osalt ka linast, linaseemnest ja herneist.

Põllumajandussaaduste realiseerimise suhtes tuleb lugeda praegust sügist võrdlemisi heaks: kõiki saadusi saab realiseerida võrdlemisi hõlpsasti, ainult püsib veel hindade küsimus, kuid ka suurima osa saaduste hinnad on paranenud.

Piimatoomine meiereidesse on suurenenud 15—30%, mõnes rajoonis isegi kuni 50%. Laiendatakse ka väikemajapidamisharusid nagu kanakasvatust. Ainult sea- kasvatuses ei ole suuremat edu.

Välismaine aktsiakapital Leedus.

Tänavu aasta algul oli Leedus üldse 141 aktsiaseltsi 150,6 milj. lit. aktsiakapitaliga, millest välismaine aktsiakapital moodustas

Oktoobri lõpul saadud andmeil on kõikide viljade saak väiksem kui augustis. Ainult lina-, linaseemne- ja kartulisaagid on pisut kõrgemad. Rukkisaak on tänavu väiksem umbes 125 000 tn ehk 20%, nisu — 50 000 tn ehk 22%, odra — 26 000 tn ehk 12%, kaera — 115 000 tn ehk 30%, herne — 6% ja viki — 16%. Lina- ja linaseemnesaagid on umbes samad nagu 1. a. (linu 34 000 ja linaseemneid 32 000 tn). Kartulisaak on tänavu suurem umbes 290 000 tn ehk 19%.

Viljasaagid 1936. a. tn:

	1935. a.		1936. a. loodetav
	Stat. Keskb. andmeid	Liet. Bankas'e andmeid	Lietuv. Bankas'e andmeid oktoobr.
Rukis	640 630	636 010	510 630
Nisu	274 690	225 100	175 350
Oder	251 600	226 210	199 970
Kaer	399 500	386 480	271 410
Herned	52 256	66 800	62 920
Vikid	26 080	20 920	16 970
Kokku:	1 644 756	1 560 920	1 237 250
Lina	31 900	32 840	34 620
Linaseemned	37 773	31 160	32 660
Kartul	1 778 780	1 538 510	1 828 630

— Foreign Investments in Lithuania.

48,5 milj. litti. Üksikute alade järgi ositub väliskapital: kaevandusis — 2,5 tuh. lit., mulla- ja kivitööstuses — 14 tuh. lit., me-

talli- ja masinatööstuses — 4100 tuh. lit., keemiätööstuses — 7123,6 tuh. lit., tekstiil-tööstuses — 889 tuh. lit., paberi- ja põli-graafiatööstuses — 14 940 tuh. lit., puu-tööstuses — 1296,7 tuh. lit., toitainete töös-tuses — 506,6 tuh. lit., kanderiiete ja jala-nõudetööstuses — 100 tuh. lit., elektritööstu-ses 16 235 tuh. lit., kauband. ettevõtteis — 920 tuh. lit., speditsooniettevõtteis — 52 tuh. lit., krediitasutis — 2886,9 tuh. lit., kind-

lustusseltsides — 158 tuh. lit., ühendusette-võtteis — 245 tuh. lit., teisis ettevõtteis — 128,5 tn. lit. Kõige enam mahutas aktsia-kapitali leedu ettevõtteisse Belgia — üle 17 milj. liti, edasi — Saksa (üle 10 milj. liti), Rootsi (üle 7 milj. liti) ja Briti — (ligi 7 milj. lit.) Väiksemaid summasid on mahu-tanud Holland, P.-Am. Ühendriigid, Läti, Norra, Šveits ja Taani.

POOLA.

Poola arvekada. — *Polish Chamber of Accounts.*

Riigipresidendi dekreedil alusel luuakse Poolas arvekada, mis oleks keskasutiseks kompensatsioonikaubandusele ja kliiringule Uus asutis kannab avalikõiguslikku ja juriidilise isiku ilmet ning tema kohustuste eest vastutab riigikassa. Tema tööst on kutsu-tud võtma osa ametiasutiste ja majandus-ringkondade esindajaid Selleks nimetavad kaubandus-, rahandus- ja põllutööstusministeerium omavahelisel kokkuleppel presidendi majandusringkondadest; nõukogu-liikmed ja nende asetäitjad nimetatakse mainitud kolme ministeeriumi, välisministeeriumi ja Poola Panga poolt kui ka Kaubandus-tööstuskoda-de, käsitöökodade ja põllumajandusesinduste ettepanekul. Arvekoja juhatuses ja revis-

jonikomisjonis, pidades silmas riigi poolt antud garantiid, on riigi mõju enam kind-lustatud. Oma kulude katteks on arvekada õigustatud võtma maksu, kusjuures kogu tema finantsasjaajamine on riikliku järele-valve all. Arvekoja tegevusse astumisel antakse kõigi senini kompensatsioonikaubanduse ja kliiringu alal tegutsenud ühingute asjaajamised üle uuele asutisele. Organi-seerimine, tehingute ülevõtmine ja endiste arveasutiste likvideerimine võtab veel aega. Uus korraldus on tingitud kompensatsiooni ja kliiringu laienemisest rahvusvahelises kau-banduses, eriti deviisikontrolli sisseseadmi-sest Poolas.

Kompensatsioonikaubandus Poolas. — *Compensation Trade in Poland.*

Kompensatsioonikaubanduse ühingu vahe-talitusel teostatud kaubavahetus Jugoslaavia, Rumeenia, Ungari, Bulgaaria ja Türgiga ulatas 1. I — 31. X k. a. koguväärtuses: sisseveos Poola 15 758 489 zl. ja väljaveos Poolast 13 041 624 zl. Sisseveo-summa liigitus maade järgi: Jugoslaavia 4 257 175 zl., Ungari — 3 544 305 zl., Rumeenia 3 444 669 zl., Bulgaaria 2 774 754 zl., Türki 1 737 586

zl. Samusse maisse läks poola kaupu: Ju-goslaaviasse 3 819 075 zl., Ungarisse — 3 168 214 zl., Rumeeniasse 2 654 134 zl., Bul-gaariasse 2 528 457 zl., Türki 471 144 zl. Saksa-Poola kokkuleppe alusel 20. XI 35. — 31. X s. a. väljaantud arvestustunnistuste kohaselt toodi saksa kaupu Poola 84 315 537 zl. väärtuses ja viidi poola kaupu Saksa 80 602 685 zl. eest.

Võiekspordikorraldus Poolas. — *Regulation of Butter Export in Poland.*

Poolas 1. XI k. a. kehtimapanud uue piimanduskorralduse aluseks on 22. IV 36. seadus piimanduse kohta, mis avaldati Dziennik Ustav'is nr. 36, 6. V 1936. Selle seaduse alusel anti põllutööstusministri poolt oktoobri jooksul s. a. rida määrusi. Uue korraldusega loodi või-kontrollpunktid Vars-savis, Gdynias, Grudziadz'is, Poznanis, Kra-kovis ja Lvovis. Eksportörid pööravad või väljaveo loa saamiseks nende kontrollpunk-tide poole. Andmed väljaveoks lubatud või-koguse kohta saadetakse nende kontroll-

punktide poolt põllutööstusministeeriumile kuu-de viisi. Kuid kontrollpunktide andmed ei ühtu sageli tegeliku väljaveo arvudega, ku-na väljaveoks lubatud võid võidakse müüa ka siseturul ning järell kontroll võib panna väljaveo seisma teel ettetulnud rikete tõttu (väljaveo-load kehtivad vastavalt kaugusele 7—10 päeva). Andmed tegeliku väljaveo-koguse kohta registreeritakse tollipunktides ja saadetakse viimaste poolt kaubandus-tööstusministeeriumile ja statistika peame-tile Varssavis.

TAANI.**Uus tööstus kunstpuuvilla valmistamiseks Taanis.***Manufacture of Artificial Cotton in Denmark.*

Praegu peetakse läbirääkimisi suurema tööstusettevõtte asutamiseks, mis hakkab valmistama tselluloosist kunstpuuvilla. Uus vabrik asutatakse Silkeborgis ja temas leiab tööd umbes 500 inimest. Vabriku kapitaliks oleks 5 milj. kr, sellest 1½ milj. kr taani kapitali ja 3½ milj. kr tuleb suurelt euroopa kunstpuuvilla kontsernilt „Rayon”, kelle asukoht Šveitsis, ja kellel on juba ettevõtteid mitmel maal. Kaubandusminister andis juba loa vabriku asutamiseks Silkeborgis. Vabriku ehitusega loodetakse jõuda lõpule 1937. a. sügisel.

Taani lehtedes märgitakse sel puhul, et kunstpuuvilla valmistamine näitab suurt tõu-

su viimase 5—6 aasta jooksul ja et sel ajal on asutatud suuri vabrikuid Saksas, Šveitsis, Itaalias, Türgis, Rumeenias, Hollandis, Rootsis, Norras ja viimasel ajal ka Soomes. Paljude vabrikute finantseerijaks on kontsern „Rayon”, kes asutatava Silkeborgi vabriku aktsiakapitalile annab 3½ milj. kr, kuna Taani poolt tuleb 1½ milj. kr, kogutakse tubaka a.-s. Horwitz & Kattentid dir. H. Smith'i poolt. A.-s. „Volund'ilt” saadakse tarvilised katlad uuele vabrikule, masinad tuakse sisse välismaalt.

Tooraine — tselluloos imporditakse Rootsis.

Uus valuutaseadus Taanis.*New Foreign Exchange Law.*

Valitsuse leht „Socialdemokraten” kirjutab 15. XI, et kaubandusminister esitab lähe-

mal ajal seaduseelnõu, mis toob muudatusi praegusse valuutakaitsekorraldusse.

SOOME.**Mööbli- ja puusepatööde eksport.***Export of Furniture and Carpentry Products.*

Mööbli- ja puusepatööde eksport Soomest jätkas eelmisel aastail näidatud arengut. Peamisiks eksportartikleiks olid mööblid ja mööbliosad. Esimese 9 kuu jooksul eksporditi neid 10,6 milj. Smk. eest, sellest 2,2 milj. Smk. eest mööbliosi. Ekspordi kasv ei ole enam nii suur kui varem, sest majandusolude paranemisega on kodumaal ostujõud paranenud ja siseturulejäänud osa kasvanud. Suur osa mööblist on läinud endiselt Inglisse, kuid ka Rootsi, kes on ise sel alal väljavedajaks. Uue turuna tuleb juurde Holland, kel-

leit on saadud soodustusi mööblite müümiseks. Elavaks kujunes k. a. ka puusepatööde eksport, andes samal ajal 4,4 milj. Smk. Palju veesti välismaale ka treitud esemeid ja osi. Tööriistade varsi müüdi 1,6 milj. Smk., treitud keppe ehk n. n. dowel-sie'sid 3,1 milj. Smk. ja teissuguseid tooteid 2,2 milj. Smk. eest. Spordiabinõusid müüdi sel ajajärgul vähem kui 1 milj. Smk. eest, kuid tavaliselt on sel alal väljavedu elavam aasta lõpupoole. Vineeresemeid ja -parketti müüdi umbes ¼ milj. Smk. eest.

„Kaubamess“ Helsingis 1937. a. aprillis. — *Commercial Fair in Helsingfors in April 1937.*

„Suomen Messut“ juhatus otsustas korraldada 1937. a. 10.—18. IV-ni Messuhallis kaubamessi, milles oleks esindatud ainult need uued kaubad, mis on olnud turul kõige rohkem 1 aasta, et soodustada seega paremat kontakti ostjas- ja kaupmeeskonna vahel uudis-

kaupade alal. Uue kauba mõiste alla mahutatakse ka niisugune kaup, mis on tuntud endiselt, kuid esineb uues pakendis, mõnel kombel muudetuna või uutel müügitingimustel. Sääraseid messe tahetakse korraldada igal aastal.

LÄTI.**Läti suitsutatud liha eksport Šveitsi.***Smoked Meat from Latvia to Switzerland.*

A/s. Bacon-Export'il õnnestus sõlmida lepinguid küllaladase koguse suitsutatud liha müümiseks Šveitsi firmadele.

MASINAEHITUSVABRIK

A/S

**Franz
Kruul**

TALLINN, Kopli 68
Oma keskjaam 425-35.

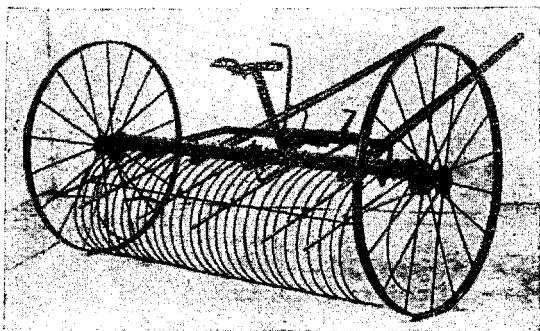
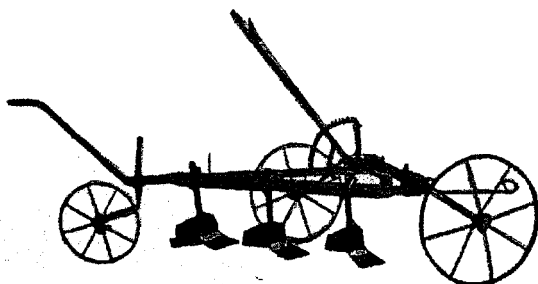
Osakond: TARTUS,
Raekoja 13. Telefon 17.

Vabrik on Eestis kõige suurem ja täielikum omal alal ja suudab rahuldada tarvitajate nõudeid, töötades järgnevate osakondadega: katelsepa, mehaanika ja treimise, sepa, malmi- ja vasevalamise, keskkütte radiaatorid, puutöö, maalri ja põllutöömasinate alal. Iseäranis on vabrik oma ülesannete hulka võtnud

põllutööriistade

valmistamise,

nagu: adrad, äkked, mitmesugused hekslimasinad, viljasorteerijad, hobuserehad, kartulivõtmise masinad, loomatoidu aurutajad, erilapaaraadid ristikkeina peksmiseks, milliseid saab iga viljapeksumasina külge asetada.

Uudisena:

**viljapeksu-
masinad**

ühes

ristikkeinapeksu seadeldisega.

Alatisuurel hulgal laos heast terasest adrahõlmu ja -terasid valmis ja poolvalm. kujul.

Moodsas mustris

---

meeste

ülikonna- ja palituriided,

naiste

kleidi ja mantliriided,

kaitsevæe ja kaitseliidu

vormiriided,

pesuriie, voodririie, tekid, suur-
rätikud, õmblusniit j. n. e.

Aktsiaselts

Tekla riidekauplused:

Tallinn, Suur Karja tän. 15,

„ Pärnu mnt. nr. 6.

Haapsalu, Kuressaare, Mustvee,
Narva, Petseri, Pärnu, Rakvere,
Valga, Viljandi, Võru.

kümblusseep
KUNGLA

*Peseb siidpehmelt,
värskendab ja ilustab*

*loovad ilu ja
väljapaistvust.*

Rikkalik värvide valik.
Puhtad toonid.

ETK Keemiatehas.